

Rekenkamer
RK / RKL / sk 1 / K 118

Afdeling
Projectmanagement
Vastgoedontwikkeling

Ons kenmerk
PU2011-10524094WS

Uw kenmerk

Datum
15 juni 2011

Onderwerp
Reactie college op
Rekenkamer -
onderzoek

Bezoekadres
Stadhuisplein 130

Postadres
Postbus 90155
5000 LH Tilburg

Telefoon
013 542 88 11
Faxnummer

Doorkiesnummer
013 542 84 53

Geachte leden van de rekenkamer,

Dank voor uw onderzoek naar het monitoren en evalueren van de impulswijkenaanpak. Wij zijn verheugd dat de rekenkamer in een vroeg stadium onderzoek heeft gedaan naar dit onderwerp. Wij stellen het daarnaast op prijs dat u ons in de gelegenheid stelt een reactie op uw rapport 'Aanpak impuls wijken: zicht op resultaten?' te formuleren. Wij beschouwen uw rapport als een ondersteuning en aanvulling van de in december 2010 door ons vastgestelde nota 'Lessen uit de Wijkaanpak'. Hierin hebben wij aangegeven dat de impulswijkenaanpak een nieuwe fase ingaat en dat dit vraagt om een actualisatieslag. In onze verdere reactie zullen wij ingaan op uw conclusies en vervolgens op uw aanbevelingen (zoals in hoofdstuk 6 van uw rapport verwoord).

Bijsturing doelen

Wij zien dat de impulswijkenaanpak inmiddels goed op gang komt. Interventies zijn van start gegaan en voor alle impuls wijken zijn nieuwe plannen gemaakt of in voorbereiding. Samen met partners en bewoners gaan wij nu een nieuwe fase in en wordt er gewerkt aan impulsplannen met concrete uitvoeringsprogramma's voor de wijken. Wij constateren dat de rekenkamer de wijziging van de hoofddoelstelling van 'het verbeteren van de leefbaarheid in de vijf impuls wijken' naar het 'verbeteren van de sociaal-economische positie van mensen in de impuls wijken' een logische keuze vindt. Ook is de rekenkamer positief over de focus die is aangebracht en het langetermijnperspectief waarvoor gekozen is. De rekenkamer geeft echter ook aan de doelen ambitieus te vinden. In ons coalitieakkoord en ook in de Programmabegroting 2011 is aangegeven dat om deze doelen te kunnen halen wij afhankelijk zijn van het verkrijgen van extra (rijks)middelen. Nu geen extra rijksmiddelen worden toegekend en de omvang van de rijksbezuinigingen duidelijk wordt, vraagt dit volgens ons ook om bijsturing (in de vorm van een herijking van de doelen en tussendoelen en focus voor de impuls wijken). Dit proces van bijsturing willen wij graag samen met externe deskundigen en de raad nader vormgeven. In dit proces willen wij ook de bevindingen van de rekenkamer (bijvoorbeeld over het SMART-er formuleren) meenemen. Dit laat onverlet dat we ons in de impuls wijken blijven richten op het verbeteren van de sociaal-economische positie van mensen in die wijken. Leren en werken zijn de sleutels voor dit proces.

Gebiedsontwikkeling
Gebiedsteams
Vastgoed
Ingenieursbureau
Stedenbouw
Handhaving
Stadstoezicht
Beheer & Onderhoud
Middelen

Ontwikkelingen verantwoording, evaluatie en informatievoorziening

Een deel van uw constatering over verantwoording, evaluatie en informatievoorziening speelt breder dan de impulswijkenaanpak. We willen een aantal ontwikkelingen graag noemen. Op programma- en beleidsniveau werkt de raad op dit moment samen met ons uit hoe zij haar kaderstellende en controlerende wil vormgeven. De rekenkamer merkt in haar rapport ook op dat de resultaten in de stedelijke subsidiecontracten niet overal SMART geformuleerd zijn. Mede n.a.v. eerder onderzoek van de rekenkamer merken wij op dat reeds een nieuw proces is ingezet voor de stedelijke subsidiecontracten. De rekenkamer constateert ook dat er weliswaar focus is aangebracht, maar dat deze focus nog niet heeft geleid tot ontstapeling. Wij hebben dit ook geconstateerd en hebben stadsbreed reeds een lijn uitgezet om nader te focussen en verder te ontstapelen. De constatering uit uw rapport zijn zeer waardevol voor de verdere uitwerking van deze processen.

Inzicht in resultaten en instrumenten

De rekenkamer stelt vast dat in de nieuwe impulsplannen, anders dan in eerdere werkdocumenten concrete resultaten voor de wijken zijn geformuleerd, maar dat het inzicht tussen de resultaten en de instrumenten nog ontbreekt. Wij begrijpen deze constatering, omdat de rekenkamer voor haar onderzoek alleen nog kennis heeft kunnen nemen van een aantal (in voorbereiding zijde) impulsplannen. Elk impulsplan krijgt echter ook een uitvoeringsprogramma, waarin de resultaten gekoppeld worden aan activiteiten en financiën. Hierbij maken wij gebruik van externe expertise op het gebied van Resultbased Accountability (RBA) om deze programma's RBA-proof te maken.

Het gebruikte dashboard is zowel voor het college als de partners een herkenbare tool om de ontwikkeling van de impuls wijken ten opzichte van de stad te volgen en draagt bij aan het beleidsleren. Wij zijn van mening dat het dashboard op onderdelen verbetering behoeft. Met het onderwijsveld zijn wij in gesprek om een nieuwe set indicatoren te hanteren gericht op het monitoren van de ambitie 'jongeren doen het goed op school en halen diploma'. De uitkeringsgerechtigden die via de gemeente een uitkering ontvangen zijn inmiddels ingeschaald op de participatieladder. Daarnaast zijn wij met het UWV in gesprek om eveneens tot een dergelijk inschaling te komen om ook de ontwikkeling van het aantal niet werkende werkzoekenden intensiever te kunnen monitoren. Voor effectiviteit en doelrealisatie van de specifieke activiteiten in de verschillende impuls wijken zijn de uitvoeringsprogramma's die bij de impulsplannen worden ontwikkeld straks van belang.

De rekenkamer merkt op dat er tot op heden op de verschillende niveaus weinig aandacht is geweest voor het evalueren van de 'plus' van de wijkimpuls. Het college heeft met de nota 'Lessen uit de wijkaanpak' geen uitvoerige tussenevaluatie van de impulswijkenaanpak willen weergeven, maar een kritische terugblik willen geven met als doel tot een actualisatie op een aantal onderdelen te komen. Wij achten het op dit moment ook nog te vroeg om een uitvoerige tussenevaluatie van impulswijkenaanpak uit te gaan voeren. Wij willen eind 2012 een besluit nemen over de wijze waarop de tussenevaluatie kan worden uitgevoerd, met het oog om deze in 2013 uit te voeren.

De rekenkamer schrijft in haar rapport over de top-down aansturing t.o.v. bottom-up formuleren van de aanpak. Een belangrijk onderdeel van de wijkaanpak is het erkennen van de expertise van de professional en van de bewoners in de wijken en hen voldoende ruimte geven de aanpak te formuleren en maatwerk te leveren. Dit kan soms spanningen opleveren met andere belangen en ambities. Wij trachten dit te ondervangen door de dromen en zorgen van bewoners als basis te nemen voor de aanpak en door de aanpak op wijkniveau via intensieve trajecten samen met bewoners en partners vorm te geven. Dit is een continu proces van beleidsleren en bijsturing. Voorts merken wij op dat de impulsplannen niet alleen ingaan op de plus in de wijken, maar ook wat op stedelijk niveau ingezet wordt op het bereiken van de impulsdoelen. Het vraagstuk top-down ten opzichte van bottom-up en het vraagstuk van ruimte geven aan de stad is actueel. Onze rol zal op tal van dossiers steeds meer faciliterend zijn waarbij bewoners, ondernemers en professionals meer ruimte krijgen geboden te kiezen voor een eigen invulling. De impulswijkenaanpak is een voorloper van deze beweging en in die zin ook een interessante casus bij het verder vormgeven van de kaderstellende en controlerende rol van de raad. Daarbij geldt eveneens dat de complexe en veranderlijke opgaven waarvoor wij staan, vragen om sturings- en samenwerkingsvormen die hierbij passen en een andere rol van de overheid. Meer en meer zullen wij onderdeel worden van netwerken op verschillende schaalniveaus. In die netwerken werken wij met partijen op een gelijkwaardige manier samen. Dit heeft ook gevolgen voor onze sturingsmogelijkheden en wijze van verantwoording.

In juli 2008 hebben wij onze ambities vastgesteld voor de impuls wijken en hebben wij randvoorwaarden voor de uitvoering vastgesteld. Dit is de basis geweest voor de verdere uitwerking van de impuls wijkenaanpak. De impuls wijkenaanpak richt zich er op activiteiten vanuit huidige beleidsvelden gebiedssensitiever te maken en een plus-inzet te leveren vanuit deze beleidsvelden. De impuls wijkenaanpak is destijds echter niet als nog een apart raadsprogramma naast de bestaande beleidsvelden gepositioneerd. De wijkimpuls is echter wel een terrein waar verschillende sturingsvormen elkaar nadrukkelijk ontmoeten, elkaar versterken maar soms ook botsen. De discussie over sturing en organisatie-ontwikkeling beperkt zich niet tot de impuls wijkenaanpak en wordt breder gevoerd binnen het gemeentelijke apparaat.

Wij rapporteren, sinds wij in juli 2008 de uitgangspunten voor de impuls wijkenaanpak hebben vastgesteld, via de programmaverantwoording over de voortgang in de wijken aan de raad. Daarin is het dashboard als bijlage opgenomen. De rekenkamer constateert dat een integraal financieel en inhoudelijk overzicht vooralsnog ontbreekt. Wij willen graag de discussie voeren over de vraag hoe de raad meer betrokken kan raken bij de wijkimpuls en hoe de informatievoorziening richting de raad het beste vorm kan krijgen. De ingezette herinrichting van de planning en controlcyclus binnen de gemeente, biedt volgens ons mogelijkheden om dit nader vorm te geven.

Het Tilburg Akkoord een unieke manier is om kansrijke initiatieven in de wijken te ondersteunen en het college is verheugd dat ook de corporaties mee financieren aan de aanpak en dat provinciale middelen en rijksmiddelen voor de aanpak konden worden ingezet. De constructie van Tilburg Akkoord: een fonds door meerdere partners gevoed met middelen leidt tot deels aanvullende verantwoordingen richting partners. Ook doordat de gemeente zowel subsidiënt is van het Tilburg Akkoord als aanvrager ontstaan er soms geldstromen over en weer (bijvoorbeeld in het geval van de extra inzet op het gebied van voortijdig schoolverlaters). Wij herkennen derhalve de constatering die u doet ten aanzien van het Tilburg Akkoord. Dit akkoord laat ook zien wat het betekent om als overheid een andere rol aan te nemen.

Reactie op de aanbevelingen

Wij zijn voornemens om in overleg met de raad de doelen en tussendoelen bij de impuls wijken opnieuw te herijken. Wij zullen een voorstel hiertoe voorbereiden en met de raad bespreken. Dit zal volgens ons ook de basis moeten zijn voor de verdere wijze van monitoring op de verschillende niveaus. In dit voorstel willen wij daarom ook de aanbevelingen van de rekenkamer m.b.t. het SMART formuleren van resultaten op beleids- en wijkniveau zoveel mogelijk een plek te geven. Daarbij moet het volgens ons ook gaan over wat wel en niet SMART te formuleren bij de complexe vraagstukken die spelen bij de wijkimpuls en over de zaken waar we als overheid wel en niet invloed op hebben.

Wij hebben daarnaast inmiddels samen met de raad het organisatieontwikkelingstraject 'Tilburg Transformeert' ingezet. Wij ondersteunen de aanbeveling van de rekenkamer om de conclusies ten aanzien van de organisatorische aansturing en positionering van de impuls wijkenaanpak in de organisatie in dit traject mee te nemen. Voorts willen wij eind 2012 aanvangen met de uitvoering van een uitgebreidere tussenevaluatie naar de impuls wijkenaanpak.

Wij denken dat in de werking van het Tilburg Akkoord verbeteringen mogelijk zijn als het gaat om met een zo klein mogelijke regeldruk, goede waarborgen over transparantie en efficiëntie te bieden en dit meer in evenwicht te brengen met de planning en control-cyclus van de gemeente. In het kader van de verdere evaluatie van het Tilburg Akkoord, die wij samen met onze partners uitvoeren, willen wij de bevindingen van de rekenkamer hiervoor als input gebruiken. Het college gaat daarnaast graag met de raad in overleg over hoe de betrokkenheid van de raad en voortgangsinformatie anders vorm kan krijgen en wat de scope van de voortgangsinformatie zou moeten zijn. Daarbij is het volgens ons belangrijk om zoveel mogelijk aansluiting te zoeken bij de instrumenten op het gebied kaderstelling en controle die binnen de gemeente voorhanden zijn of in ontwikkeling zijn.

Wij zullen de raad in kennis stellen van onze reactie op uw rapport, zodat deze reactie betrokken kan worden bij de discussie in de raad over uw rapport. Wij hebben er alle vertrouwen in dat uw onderzoek leidt tot een vruchtbare discussie in de gemeenteraad en tussen raad en college.

Met vriendelijke groet,

het college van burgemeester en wethouders van Tilburg,
de secretaris,

de burgemeester,

drs. G.G.H.M. Haanen MBA

mr. P.G.A. Noordanus